

E3) Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε περιληπτικά τις συνέπειες της ONE στους κυριότερους κλάδους των μεγάλων επιχειρήσεων και τα μέτρα προσαρμογής που είναι αναγκαία να ληφθούν. Σε ορισμένους κλάδους η σχετική δραστηριότητα μπορεί να ασκείται είτε από μεγάλη είτε από μικρομεσαία επιχείρηση. Επειδή ο ανταγωνισμός θα είναι οξύτατος, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στους κλάδους αυτούς θα εξαναγκασθούν να προσαρμοσθούν έγκαιρα.

E3α) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η ONE θα έχει θετικές αλλά και αρνητικές συνέπειες στις μεγάλες βιομηχανικές και εξαγωγικές επιχειρήσεις. Όσο πιο μεγάλη και εκτεθειμένη στο διεθνή ανταγωνισμό είναι μια επιχείρηση τόσο μεγαλύτερη θα είναι η έκταση των προσαρμογών.

Οι θετικές συνέπειες της εισαγωγής του ευρώ για τη βιομηχανία είναι:

- μείωση του λειτουργικού και χρηματοοικονομικού κόστους. Αυτό θα προέλθει από την εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου, τη μείωση των δαπανών για πράξεις μετατροπής, τήρησης λογαριασμών συναλλάγματος και πράξεων hedging. Επίσης από τη μείωση των επιτοκίων δανεισμού θα μειωθεί το χρηματοοικονομικό κόστος. Εάν λάβουμε υπόψη ότι στην Ελλάδα έχουμε σήμερα το μεγαλύτερο κόστος δανεισμού, η σύγκληση των επιτοκίων στη ζώνη του ευρώ, η ανάπτυξη και η ενοποίηση των χρηματιστηριακών αγορών, από τις οποίες μπορεί να αντληθούν φτηνά κεφάλαια, και ο έντονος τραπεζικός ανταγωνισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα ωφελήσει σημαντικά τις επιχειρήσεις.
- η αναζήτηση νέων αγορών για την τοποθέτηση των προϊόντων που διευκολύνεται από την τιμολόγηση προϊόντων στο νέο ενιαίο νόμισμα.
- η συνολική αναδιοργάνωση, η εισαγωγή νέων συστημάτων πληροφορικής και νέων μεθόδων μάρκετινγκ και οι νέες επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν από την ανωτέρω μείωση του κόστους λόγω της ONE θα αυξήσουν την παραγωγικότητα και τις επιδόσεις της επιχείρησης.
- η ταχύτερη και ασφαλέστερη διασυνοριακή μεταφορά των εντολών πληρωμής μέσω του συστήματος TARGET. Έχει παρατηρηθεί ότι η συναλλαγή σε διαφορετικά νομίσματα επιβαρύνει το κόστος των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και αυξάνει τις καθυστερήσεις.
- η απλοποίηση της λογιστικής διαδικασίας και η μείωση των τραπεζικών λογαριασμών σε πολλά νομίσματα.

Οι αρνητικές συνέπειες συνδέονται με το κόστος προσαρμογής των συστημάτων πληροφορικής, της τροποποίησης των εντύπων και συμβολαίων, των συστημάτων μισθοδοσίας, του λογιστικού συστήματος, της εκπαίδευσης του προσωπικού και της ενημέρωσης των μετόχων και των πελατών.

Όσον αφορά την προσαρμογή στο νέο περιβάλλον οι εταιρίες πρέπει να αντιμετωπίσουν τα ακόλουθα ζητήματα:

- καταγραφή του όγκου συναλλαγών, των ειδών και της χώρας από την οποία εισάγονται ή προς την οποία εξάγονται προϊόντα και του νομίσματος συναλλαγής. Διαφορετική θα είναι η στρατηγική της επιχείρησης εάν ο κύριος όγκος των παραγομένων προϊόντων εξάγεται ή/και εάν υφίσταται μεγάλος αριθμός εισαγομένων πρώτων υλών και διάφορη εάν η επιχείρηση έχει μικρό ή καθόλου εξαγωγικό προσανατολισμό. Στην πρώτη περίπτωση πρέπει να γίνει άμεση επικοινωνία με τους εισαγωγείς και προμηθευτές εξωτερικού και με τους αντιπροσώπους για να επιτευχθεί συντονισμός ή να ανταλλαγούν εμπειρίες για την πορεία μετάβασης.
- εάν η εταιρία έχει συναλλαγές με χώρες εκτός ζώνης ευρώ πρέπει να πείσει τους συναλλασσόμενους όπως η τιμολόγηση γίνεται σε ευρώ. Εάν το πετύχει θα μεταβιβάσει το συναλλαγματικό κίνδυνο στους πελάτες της.
- ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη διαμόρφωση των τιμών σε ευρώ. Όσες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν ψυχολογικές τιμές θα αντιμετωπίσουν προβλήματα με τη μετατροπή από το εθνικό στο ενιαίο νόμισμα. Ισως χρειασθεί να εφαρμοσθεί μία από τις παρακάτω εναλλακτικές λύσεις: α) η προσαρμογή προς την πλησιέστερη μονάδα ευρώ προς τα κάτω λόγω της διαφάνειας των τιμών και της έντασης του ανταγωνισμού που συνεπάγεται η ONE, β) η κοστολόγηση κατά παρτίδες και όχι κατά μονάδες, γ) η αλλαγή της προδιαγραφής των πρώτων υλών για να μη δημιουργηθούν τιμές κάτω του 1 ευρώ.
- τα μεταφορικά έξοδα αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο του κόστους στις διεθνείς συναλλαγές. Πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια τιμολόγησης σε ευρώ και έρευνα της αγοράς διότι λόγω της διαφάνειας και του ανταγωνισμού αναμένεται πτώση των ναύλων.
- εάν η εταιρία διαθέτει πολυνομισματικό σύστημα συναλλαγών πρέπει να προστεθεί και το ευρώ. Εάν δεν διαθέτει πρέπει να εισαχθεί. Μετά την 1/1/2001 το σύστημα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον το ευρώ, το δολάριο ΗΠΑ και

το γιέν.

- ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις παραμεθόριες και γενικότερα στις διεθνείς συναλλαγές. Η στρατηγική της επιλογής προμηθευτών και της αναζήτησης πελατών δεν πρέπει να λαμβάνει υπόψη μόνο την αρχική διαμόρφωση της τιμής αλλά και τα διαφορετικά φορολογικά συστήματα των επί μέρους χωρών που διαφοροποιούν τις τελικές τιμές ανάλογα με τη φορολογική επιβάρυνση.
- διερεύνηση των δυνατοτήτων γεωγραφικής επέκτασης των εργασιών της επιχείρησης και κύρια μέσω των καναλιών διανομής.
- επανεξέταση της πολιτικής διενέργειας συναλλαγών εξ αποστάσεως και εφαρμογή νέων τεχνικών όπως π.χ. μέσω του Internet και της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI).
- κωδικοποίηση και διάκριση των πελατών σε χονδρεμπόρους ή τελικούς καταναλωτές και διερεύνηση των αναγκών αυτών σχετικά με το ενιαίο νόμισμα.
- ενσωμάτωση του ευρώ στο λογισμικό και στο πρόγραμμα κοστολόγησης της επιχείρησης.
- απογραφή και μετατροπή ή αντικατάσταση των μηχανών συναλλάγματος και διαχείρισης μετρητών με ενσωμάτωση του ευρώ. Σε περίπτωση αντικατάστασης το έτος 2002, πρέπει να αναθεωρηθεί η διάρκεια ζωής των μηχανημάτων και να προσαρμοσθούν οι αποσβέσεις.
- γενική επισκόπηση και λήψη αποφάσεων για την προσαρμογή της χρηματοοικονομικής πολιτικής, των συστημάτων πληροφορικής, των φορολογικών θεμάτων και άλλων διαχειριστικών ζητημάτων που επηρεάζονται από την εισαγωγή του ευρώ. Ιδιαίτερα, πρέπει να διερευνηθούν οι δυνατότητες χρηματοδότησης με καλύτερους όρους από το ελληνικό και το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα, οι τοποθετήσεις σε παραγωγικότερες επενδύσεις και καταθέσεις και η αποδοτικότερη συνεργασία με τράπεζες του εσωτερικού και της ζώνης του ευρώ.
- στη μεταβατική φάση να καθορισθούν οι πολιτικές της επιχείρησης για τη διπλή αναγραφή των τιμών και της συνεργασίας με προμηθευτές, αντιπροσώπους, χονδρεμπόρους και αλυσίδες καταστημάτων χωρίς να υποτιμώνται οι προτιμήσεις των τελικών καταναλωτών. Για το σκοπό αυτό, η πολιτική μάρκετινγκ πρέπει να συζητηθεί με τους ανωτέρω συνεργάτες πριν τη λήψη των τελικών αποφάσεων.

Στην Ελλάδα, η απελευθέρωση των αγορών είχε σοβαρές συνέπειες για τις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις. Όσες από αυτές είχαν στηρίξει την επιβίωσή τους στη δασμολογική προστασία και στην αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας μέσω των υποτιμήσεων του εθνικού νομίσματος κατέστησαν έντονα προβληματικές. Παρόμοιος κίνδυνος υπάρχει και με την ΟΝΕ. Η απώλεια του πλεονεκτήματος της υποτίμησης και ο ανταγωνισμός που θα ενταθεί λόγω της εισαγωγής του ευρώ απειλεί την βιωσιμότητα του ελληνικού βιομηχανικού κλάδου. Ίσως, η ΟΝΕ να σημαίνει την τελευταία ευκαιρία για τις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις. Όσες προετοιμασθούν έγκαιρα και κατάλληλα όχι μόνο θα αποσβέσουν ταχύτατα το κόστος προσαρμογής αλλά θα έχουν και σημαντικά μακροπρόθεσμα οφέλη. Η διαπίστωση του ΣΕΒ, ότι μέχρι σήμερα μόνο μια στις τρεις βιομηχανικές επιχειρήσεις έχει αρχίσει να μελετά τις επιπτώσεις της ΟΝΕ, είναι απογοητευτική.

Ε3β) ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τα οφέλη από το ενιαίο νόμισμα για τις εμπορικές επιχειρήσεις προκύπτουν από την αύξηση του εμπορίου στη ζώνη του ευρώ και την εξαφάνιση του συναλλαγματικού κινδύνου. Οφέλη επίσης καταγράφονται από τη μείωση του λειτουργικού κόστους λόγω της εξαφάνισης των πολυνομισματικών συναλλαγών και της μείωσης του προσωπικού που απασχολείται στα λογιστήρια και κινεί τους λογαριασμούς σε συνάλλαγμα. Μείωση του κόστους προκύπτει και από την κατάργηση της είσπραξης τραπεζικών προμηθειών για την αγορά συναλλάγματος. Το κόστος αυτό είναι αρκετά υψηλό και για τις μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύει το 30% των κερδών στις συναλλαγές τους με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Όπως οι βιομηχανικές έτσι και οι εμπορικές επιχειρήσεις θα πρέπει να προσαρμοσθούν στις απαιτήσεις του ενιαίου νομίσματος και αυτό συνεπάγεται κόστος που ανέρχεται, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, στο 2% των καθαρών κερδών στη διάρκεια πολλών ετών. Η προσαρμογή αφορά τους ακόλουθους τομείς:

- συστήματα πληροφορικής, λογιστικής και χρηματοοικονομικής διαχείρισης.
- συστήματα πληρωμών, ιδιαίτερα μετατροπή των μηχανών τιμολόγησης, των μηχανών πώλησης και των ηλεκτρονικών μεταφορών στα σημεία πώλησης.
- φορολογικά ζητήματα, μετατροπή των φορολογικών ταμειακών μηχανών.
- διπλή αναγραφή των τιμών, διπλή λογιστική καταχώρηση για τις πιστωτικές κάρτες, προσαρμογή των αποσβέσεων.
- εκπαίδευση του προσωπικού, ενημέρωση των πελατών είτε αυτοί είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου είτε ιδιώτες καταναλωτές.

Όσον αφορά τους ρυθμούς προσαρμογής οφείλουμε να διακρίνουμε:

α) οι πολυεθνικές εμπορικές επιχειρήσεις, οι αλυσίδες καταστημάτων και όσες δραστηριοποιούνται σε τουριστικές περιοχές πρέπει να αρχίσουν από τώρα την προσαρμογή ώστε να αποκτήσουν πλεονέκτημα λαμβανομένου υπόψη ότι ένα μέρος της πελατείας θα είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ή ιδιώτες της ζώνης του ευρώ.

β) Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις έπρεπε να περατώσουν τις προετοιμασίες τους μέχρι την έναρξη της μεταβατικής περιόδου για την Ελλάδα (1/1/2001). Οπωσδήποτε μέχρι την ημερομηνία αυτή όφειλαν να κάνουν έναρξη της διπλής αναγραφής των τιμών. Όσον αφορά, όμως, την μετατροπή των μηχανών πώλησης ή των πληροφοριακών συστημάτων υπάρχει προβληματισμός. Λόγω του μεγάλου κόστους υποστηρίζεται η άποψη ότι πρέπει να τα μετατρέψουν απευθείας σε ευρώ από 1/1/2002 και να αποφύγουν με τον τρόπο αυτό τις δαπάνες λειτουργίας σε δύο νομίσματα. Εξ άλλου, η μεταβατική περίοδος για τη χώρα μας είναι τόσο μικρή και το όφελος από την ενδιάμεση προσαρμογή ελάχιστο. Αναλυτικότερα:

- για τις ψυχολογικές τιμές, ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δοθεί στα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω της μεγάλης αξίας των κερμάτων και τραπεζογραμματίων ευρώ. Συνίσταται η τιμολόγηση κατά παρτίδες εκεί που δεν μπορεί να εφαρμοσθεί ψυχολογική τιμή κατά μονάδα, σε συνδυασμό με την πολιτική εκπτώσεων σε περίπτωση μαζικών αγορών.

- η διπλή αναγραφή των τιμών, μάλλον είναι απαραίτητη για λόγους ανταγωνισμού στις μεγαλύτερες εμπορικές επιχειρήσεις και στα πολυκαταστήματα. Η τοποθέτηση διπλών ετικετών θα διευκολυνθεί από τα σύγχρονα συστήματα κεντρικής τήρησης σε Η/Υ και τα ειδικά πιστολέτα. Προβληματισμός όμως υπάρχει για το κόστος της διπλής ή πολλαπλής αναγραφής των τιμών. Σε κάθε προϊόν αναγράφεται η τιμή του και πολλές φορές η τιμή του ανά μονάδα βάρους ή όγκου. Στη διάρκεια των εκπτώσεων θα έχουμε τέσσερις τιμές. Δύο τιμές στο εθνικό νόμισμα και το ευρώ που ίσχυαν προ των εκπτώσεων για λόγους συγκρισιμότητας και δύο τιμές στο εθνικό νόμισμα και το ευρώ όπως διαμορφώθηκαν μετά τις εκπτώσεις. Το αυτό θα συμβεί και στην περίοδο των προσφορών. Εάν προσθέσουμε και τις τυχόν τιμές ανά μονάδα βάρους ή όγκου μπορεί να έχουμε οκτώ συνολικές τιμές, πράγμα που θα δημιουργήσει μεγάλη σύγχυση στους καταναλωτές. Παράλληλα, αυτό συνεπάγεται ένα μεγάλο κόστος, ιδιαίτερα για τις μικρές επιχειρήσεις, λόγω απασχόλησης πρόσθετου προσωπικού ή υπερωριών.

- ανάπτυξη των συστημάτων καταγραφής των πελατών, των επιχειρηματικών καρτών σε ευρώ (co-branded cards) και των αγορών κατ' οίκον.

- προσαρμογή ή αντικατάσταση των ηλεκτρονικών μηχανών όπως μηχανές σάρωσης ταμείου, μηχανών στα σημεία πώλησης (EFTPOS) και των υπόλοιπων αυτόματων μηχανών ώστε να λειτουργούν σε ευρώ.

- έγκαιρη προμήθεια μετρητών σε ευρώ. Στη διάρκεια της συγκυκλοφορίας τα ρέστα πρέπει να δίνονται σε ευρώ. Επόμενα, ο ρόλος των εμπορικών επιχειρήσεων είναι σημαντικός για την προσαρμογή των πολιτών στο νέο νόμισμα.

- επανεξέταση και ανάπτυξη νέων σύγχρονων συστημάτων εφοδιαστικής διαχείρισης (logistics management). Ανάλυση των επιπτώσεων του νέου νομίσματος στα διάφορα συστήματα απογραφής της αξίας των αποθεμάτων κατά τη λήξη της λογιστικής χρήσης.

- με δεδομένη την εισαγωγική διείσδυση, την ένταση του ανταγωνισμού και την εγκατάσταση ξένων μεγάλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα αγοράς και στα συστήματα προώθησης των πωλήσεων. Η επέκταση των ελληνικών εμπορικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια και στις χώρες της Ε.Ε. επιβάλλει τη χρήση όλων των σύγχρονων τεχνικών όπως πωλήσεις μέσω του Internet και μέσω της τηλεπρωώθησης. Ιδιαίτερη άνηση παρουσιάζουν οι δημοσκοπήσεις και η προώθηση προϊόντων μέσω τηλεφώνου η οποία θα ενταθεί λόγω της όξυνσης του ανταγωνισμού. Είναι απαραίτητη για τις μεγάλες εμπορικές επιχειρήσεις η συνεργασία με εταιρία telemarketing.

Το εμπόριο απασχολεί 22 εκατομ. εργαζόμενους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελεί ένα από τους μεγαλύτερους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Η αποδοτικότητα αυτού κάτω από το καθεστώς του ενιαίου νομίσματος θα επηρεάσει την ποιότητα της ζωής και τα εθνικά και κοινωνικά πρότυπα. Εκείνο το οποίο φοβίζει τους καταναλωτές είναι η συγκεντρωποίηση του τομέα σε μεγάλες επιχειρήσεις και σουπερμάρκετς που αποκτούν τελευταία πολυεθνική διάσταση. Όμως, η πρακτική έχει δείξει ότι παρά τη συγκεντρωποίηση ο ανταγωνισμός έχει ενταθεί και οι τιμές έχουν συκρατηθεί ή μειωθεί. Επόμενα, ανησυχητικά φαινόμενα παραμένουν μόνο στην ποιότητα των προσφερομένων προϊόντων και ιδιαίτερα στον κλάδο των τροφίμων όπου οι κανόνες υγιεινής και ασφάλειας θυσιάζονται, έστω και σπάνια, στη λογική του κέρδους.

- Παρά την πίεση του ανταγωνισμού και τους ενδεχόμενους φόβους ενός εσωτερικού πολέμου μεταξύ των δυνάμεων της παραγωγής και της διανομής για τη διατήρηση των περιθωρίων κέρδους, πρόσφατες εξελίξεις αποδεικνύουν ότι η προοπτική του ενιαίου νομίσματος μπορεί να οδηγήσει σε συνεργασίες σε όφελος του καταναλωτή. Πρόκειται για την "αποτελεσματική ανταπόκριση στον καταναλωτή", πιο γνωστή με τα αγγλικά αρχικά ECR (Efficient Consumer Response). Αρχισε το 1993 στις ΗΠΑ, επεκτάθηκε στην Ευρώπη και εφαρμόζεται με επιτυχία και στην Ελλάδα έστω και σε πειραματικό στάδιο. Προϋποθέτει τη συνεργασία των δυνάμεων της μεταποίησης και του λιανικού εμπορίου και εστιάζεται σε τρεις βασικές ζώνες: α) διαχείριση κατηγοριών προϊόντων (category management): περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την κατανόηση των αναγκών του καταναλωτή, την επίδραση στις καταναλωτικές προτιμήσεις και την κατοχύρωση ότι τα κατάλληλα προϊόντα βρίσκονται στο κατάλληλο μέρος, την κατάλληλη στιγμή και σε μια τιμή αποδεκτή από τους καταναλωτές, β) αναπλήρωση προϊόντων (product replenishment): αναφέρεται στη διαδικασία αναπλήρωσης των κατάλληλων προϊόντων στα ράφια του λιανοπωλητή με όρους χαμηλού κόστους και υψηλού επιπέδου εξυπηρέτησης του πελάτη. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η πλεονάζουσα αποθεματοποίηση και μειώνεται το κόστος διανομής και εμπορίας των προϊόντων, γ) απαραίτητη τεχνολογική υποδομή (enabling technologies): μεταξύ των λιανεμπόρων και των προμηθευτών μέσω της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI), της ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων (EFT), της κωδικοποίησης προϊόντων και συντήρησης βάσεων δεδομένων και της διαμόρφωσης κόστους με βάση τις επί μέρους επιχειρηματικές δραστηριότητες.

E3γ) ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Το διακριτικό γνώρισμα των ναυτιλιακών επιχειρήσεων είναι ότι συναλλάσσονται κύρια σε δολάρια ΗΠΑ, τηρούν τα βιβλία τους και τα αποθεματικά τους στο νόμισμα αυτό με το οποίο επίσης πληρώνουν τους μισθούς των πληρωμάτων των σκαφών τους. Οι επιχειρήσεις αυτές δεν θα επηρεασθούν σημαντικά από την εισαγωγή του ευρώ. Υπάρχουν, όμως, ναυτιλιακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ευρωπαϊκό χώρο και πρέπει να προσαρμοσθούν. Πρόκειται για τις εταιρίες επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών, κρουαζιέρας και ακτοπλοίας. Οφείλουν να προσαρμόσουν τα λογιστικά τους βιβλία, τα συστήματα πληροφορικής, να δέχονται μέσα πληρωμής σε ευρώ και όσες διαθέτουν μηχανές πώλησης ή ταμειακές μηχανές να τις μετατρέψουν ώστε να λειτουργούν και στο ενιαίο νόμισμα. Όσες εταιρίες έχουν δάνεια σε ευρωπαϊκά νομίσματα θα απαιτηθεί σχετική μετατροπή. Μεγάλο ρόλο θα διαδραματίσει για όλες τις επιχειρήσεις η σταθερότητα του ενιαίου νομίσματος και τα επιτόκια αυτού που θα επηρεάσουν αναπόφευκτα και τις εισροές του ναυτιλιακού συναλλάγματος. Σύμφωνα με εκτιμήσεις η υποκατάσταση του δολαρίου από το ευρώ θα ανέλθει μέχρι το έτος 2003 σε 10% και μπορεί να φθάσει μέχρι 20% το έτος 2005.

E36) ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Εκτιμάται ότι η ONE θα δώσει μια σημαντική ώθηση στην ανάπτυξη της ιδιωτικής ασφάλισης, επειδή η εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και το Σύμφωνο Σταθερότητας αποδυναμώνουν το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο. Το μέλλον της δημόσιας υγείας και των συνταξιοδοτικών σχημάτων έχει καταστεί μείζον ζήτημα για πολλές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού και την αυξανόμενη δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού για την κάλυψη των ελλειμμάτων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης. Ηδη έχουν γίνει περικοπές στη χρηματοδότηση των ελλειμμάτων. Αυτή η τάση θα ενισχυθεί μετά την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας που απαιτεί συνολικά πλεονάσματα ή τουλάχιστον ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς. Μεταξύ των μέτρων που λαμβάνονται είναι:

- I. Η μείωση των παροχών
- II. Η αύξηση των ορίων ηλικίας
- III. Ο περιορισμός των περιπτώσεων πρόωρης συνταξιοδότησης
- IV. Η σύνδεση των παροχών με κανόνες ανταποδοτικότητας
- V. Η καθιέρωση συμπληρωματικής ασφάλισης σε ιδιωτικές εταιρίες.

Αυτές οι εξελίξεις ενισχύουν την τάση των ασφαλισμένων να ασφαίζονται συμπληρωματικά σε ιδιωτικές εταιρίες ασφάλισης για τη λήψη πρόσθετης σύνταξης ή εφάπαξ αποζημίωσης.

Η ONE θα εντείνει την ανωτέρω τάση αφού οι ασφαλισμένοι θα έχουν να αξιολογήσουν και να επιλέξουν περισσότερα σχήματα ασφάλισης προσφερόμενα στο ενιαίο νόμισμα από τις ευρωπαϊκές ασφαλιστικές επιχειρήσεις που διεισδύουν και στις αγορές άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. Ο ανταγωνισμός θα οξυνθεί και η εξέλιξη αυτή ενισχύεται από τις συγχωνεύσεις τόσο σε εθνικό όσο σε διασυνοριακό επίπεδο.

Για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ONE οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις πρέπει να προχωρήσουν στις επόμενες αλλαγές:

- I.. Προσαρμογές στα προσφερόμενα ήδη προϊόντα, σχεδιασμός νέων
- II. Προσαρμογές στα ασφαλιστήρια συμβόλαια
- III. Μεταβολές στα έντυπα της επιχείρησης, στο δίκτυο πωλήσεων, στη λογιστική και χρηματοοικονομική λειτουργία και την επενδυτική πολιτική
- IV. Προσαρμογές των αποζημιώσεων, προμηθειών, ασφαλιστρών και λοιπών πληρωμών και εισφορών, των προγραμμάτων εκπαίδευσης και ενημέρωσης της πελατείας
- V. Προσαρμογή των συστημάτων πληροφορικής.

Η ασφαλιστική επιχείρηση ως θεσμικός επενδυτής διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στις χρηματοπιστωτικές αγορές και τη λειτουργία των χρηματιστηρίων. Η αναμενόμενη απελευθέρωση της επένδυσης των διαθεσίμων στην ΕΕ θα ενισχύσει το ρόλο της στους τομείς αυτούς. Σήμερα, στην ΕΕ ο κλάδος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων διαθέτει 2100 δισεκατομμύρια ευρώ σε επενδύσεις. Το ποσό αυτό κατανέμεται κατά 64% σε χρεόγραφα 22% σε εξασφαλισμένα με υποθήκη στεγαστικά δάνεια, 8% σε τοποθετήσεις οικοπέδων και κτιρίων, 2% σε τραπεζικές καταθέσεις και 4% σε άλλες επενδύσεις. Με την ONE μπορεί να δούμε αλλαγές με μια αύξηση στο συνολικό επίπεδο των επενδύσεων, μια κινητικότητα αυτών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και με προτίμηση στη στρατηγική των βραχυπρόθεσμων τοποθετήσεων. Οι σημερινές τάσεις των συγχωνεύσεων, των τηλε-πωλήσεων και της τραπεζοασφάλειας (bankassurance) αναμένεται να ενισχυθούν στην περιοχή του ευρώ. Όμως, ο αυξανόμενος ανταγωνισμός και η συγκεντροποίηση μέσω συγχωνεύσεων οδήγησε την περίοδο 1996-97 σε μείωση το συνολικό αριθμό των ασφαλιστικών επιχειρήσεων κατά 3,36% και περιόρισε τον αριθμό τους στην ΕΕ των 15 σε 2.995 επιχειρήσεις. Αλλά μερικές εταιρίες επέτυχαν να διατηρήσουν ή να επεκτείνουν το μερίδιο της αγοράς ακολουθώντας μια πολιτική μείωσης του λειτουργικού τους κόστους και συγκράτησης της αύξησης των ασφαλιστρών. Οι μεγαλύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης παρατηρήθηκαν στο Λουξεμβούργο (39,6%) και την Ιταλία (19%). Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις απαντούν στην επιθετική τακτική των τραπεζοασφαλειών με στρατηγικές συμμαχίες με τις τράπεζες ή την προώθηση του αντίθετου φαινομένου της ασφαλιστικής χρηματοδότησης (insurfinance) της προσφοράς δηλαδή δανειακών τραπεζικών προϊόντων. Όμως, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις θα έχουν να αντιμετωπίσουν τα εξής προβλήματα από την ONE : α) μείωση των αποθεματικών και των κερδών τους από την πτώση των επιτοκίων των ομολόγων και των τραπεζικών τοποθετήσεων β) μείωση των ασφαλιστρών από την ένταση του ανταγωνισμού, ο διασυνοριακός χαρακτήρας του οποίου θα ενισχυθεί γ) επιβάρυνση από το κόστος εναρμόνισης με τις απαιτήσεις του ενιαίου νομίσματος που ανέρχεται συνήθως στο 40% του κόστους προσαρμογής του τραπεζικού συστήματος. Θα επιβιώσουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις με ευρύ δίκτυο υποκαταστημάτων, με επαρκείς στρατηγικές συμμαχίες, με άριστη διαχείριση των αποθεματικών τους, που προϋποθέτει εκμετάλλευση των ευκαιριών σε όλη τη ζώνη του ευρώ, με διεθνή επιθετικό προσανατολισμό στην παραγωγή ασφαλιστρών και με ικανότητα υποκατάστασης ενός τμήματος της κοινωνικής ασφάλισης και συγκεκριμένα την παροχή επικουρικής σύνταξης και εφάπαξ αποζημίωσης στα πλαίσια της ασφάλειας ζωής. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι θα εξαφανισθούν τελείως οι μεσαίες ασφαλιστικές εταιρίες. Στο μέτρο που

προσφέρουν υψηλής ποιότητας και ταχύτατες υπηρεσίες μπορούν να βασισθούν στους στενούς δεσμούς με την πελατεία τους.

Στην Ελλάδα, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις θα είναι αμέσως μετά τις τράπεζες ο δυναμικότερος κλάδος μέσω του οποίου θα προωθηθεί η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος. Η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών εκτιμούσε ότι τα μέλη της θα ήσαν σε θέση να αρχίσουν την υλοποίηση των προσαρμογών μέσα στο 2000 και να τις έχουν ολοκληρώσει μέχρι την 1/1/2002. Και στη χώρα μας, όμως, σημειώθηκαν τα ανωτέρω φαινόμενα σαν αποτέλεσμα της ενιαίας ασφαλιστικής αγοράς και της όξυνσης του ανταγωνισμού. Ο αριθμός των ασφ/κών εταιριών μειώθηκε κατά 11,2% αλλά τελικά επετεύχθη η εξυγίανση του κλάδου και εξασφαλίσθηκε μια δυναμική προοπτική για το μέλλον.

Ε3ε) ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ποσοστό 70% των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα προέρχεται από 11 κράτη της ζώνης του ευρώ. Αυτό επιβάλλει την προσαρμογή των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων είτε μεγάλου είτε μικρού μεγέθους ήδη από την 1/1/2001. Το κύμα των τουριστών από τις χώρες της ΟΝΕ αυξάνεται κάθε χρόνο και αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω για τους εξής λόγους:

I. Της αμετάκλητης ισοτιμίας της δραχμής προς το ευρώ (340,75) που είναι ελκυστικότερη για τους τουρίστες από ότι οι προηγούμενες τρέχουσες ισοτιμίες.

II. Της προσφοράς καλύτερων πακέτων λόγω των ανταγωνιστικών πιέσεων ιδιαίτερα από τις μεσογειακές χώρες.

III. Των φθηνότερων ταξιδίων και των μικρότερων δαπανών διαμονής που θα προέλθουν από την εξάλειψη του ECART που ισχύει σήμερα στην ανταλλαγή των τραπεζογραμματίων και των προμηθειών στις επιταγές και στις πράξεις πιστωτικών και χρεωστικών καρτών.

IV. Της εξασφάλισης συμφερότερων καταναλωτικών δανείων για τη χρηματοδότηση των διακοπών λόγω της μείωσης των επιτοκίων σε όλη τη ζώνη του ευρώ.

Με την εισαγωγή του νέου νομίσματος αναμένεται σημαντική αύξηση των πληρωμών μέσω ευρωεπιταγών και πλαστικού και ηλεκτρονικού χρήματος σε ευρώ. Πρώτο μέλημα των τουριστικών επιχειρήσεων είναι η προσαρμογή των υπηρεσιών και Η/Υ για να ανταποκριθούν στα ανωτέρω μέσα πληρωμής. Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα θα αποκτήσουν όσες αποφύγουν την κερδοσκοπία κατά τη στοργυλοποίηση των τιμών. Επιπρόσθετα, απαιτείται προσαρμογή των λογιστικών και πληροφοριακών συστημάτων, προώθηση του μάρκετινγκ με τις σύγχρονες τεχνικές που περιλαμβάνουν και το Internet και προσαρμογή των μηχανών πώλησης προϊόντων, που διαθέτουν πολλά ξενοδοχεία, ώστε να δέχονται από 1/1/2002 νομίσματα σε ευρώ.

Ενας ενδιαφέρων τομέας είναι αυτός των ηλεκτρονικών κρατήσεων. Τα ξενοδοχεία, οι αεροπορικές και σιδηροδρομικές εταιρίες, οι εταιρίες ενοικίασης αυτοκινήτων και τα πρακτορεία ταξιδίων χρησιμοποιούν σύστημα ηλεκτρονικών κρατήσεων. Για παράδειγμα, στον κλάδο των ταξιδίων το 95% των κρατήσεων πραγματοποιείται με τον τρόπο αυτό. Τα ατομικά συστήματα συνδέονται με το κέντρο της παγκόσμιας διανομής. Ενας μεγάλος αριθμός οικονομικών πληροφοριών (τιμές, μέσα πληρωμής για την εξόφληση των τιμολογίων) συνοδευόμενα από στοιχεία για την κατηγορία του ξενοδοχείου, το είδος των δωματίων και τη διάρκεια της διαμονής εμφανίζονται στην οθόνη. Οι Η/Υ δεν ήσαν σε θέση να εφαρμόσουν τη διπλή αναγραφή των τιμών. Θα χρειασθούν τροποποιήσεις του λογισμικού. Το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα θα μπορούσε να εφαρμοσθεί τουλάχιστον από τις μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου:

I. 1/1/2001, το σύστημα εμφανίζει πληροφορίες σε εθνικό νόμισμα και σε ευρώ.

II. 1/1/2002: οι τιμές θα εμφανίζονται μόνο σε ευρώ. Στις χώρες σε παρέκκλιση προαιρετικά εξακολουθεί να ισχύει η διπλή αναγραφή των τιμών.

Γενικά, το χρονικό σημείο της πλήρους μετάβασης στο ευρώ, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, θα εξαρτηθεί από τις συνεννοήσεις μεταξύ της επιχειρηματικής μονάδας και των συνεργατών της (πρακτορεία ταξιδίων, tours operators, ξενοδοχεία, εταιρίες μεταφορών, διάφοροι προμηθευτές). Σχετική επίδραση θα έχει η απόφαση της Ένωσης Διεθνών Αεροπορικών Μεταφορών (IATA, International Air Transport Association) που ρυθμίζει το σύνολο της εναέριας κυκλοφορίας. Η στιγμή που θα επιλέξει για τη μετάβαση στο ευρώ είναι ένα κρίσιμο χρονικό σημείο που θα επηρεάσει την προσαρμογή των ηλεκτρονικών διασυνδέσεων (EDI) των εταιριών με αυτή. Τα ξενοδοχεία θα φέρουν το βάρος της προσαρμογής διότι διαθέτουν πολλές εξειδικευμένες τεχνολογικές εφαρμογές, όπως μηχανές συναλλάγματος, πωλήσεων ειδών με χρησιμοποίηση κέρματος, συστήματα υπολογιστών για την παρακολούθηση της κίνησης και των δαπανών των πελατών και προσφοράς τηλεματικών υπηρεσιών (εμφάνιση τιμολογίου και χρέωσης υπηρεσιών στην τηλεόραση του δωματίου, παροχή μέσω του ιδίου δικτύου διαφόρων χρηματοοικονομικών και τουριστικών πληροφοριών). Εκτιμάται, ότι τα μεγάλα ξενοδοχεία θα προσαρμοσθούν με το ευρώ το πρώτο τρίμηνο του 2001 ενώ οι μικρές ξενοδοχειακές μονάδες προς το τέλος της μεταβατικής περιόδου. Οι τελευταίες, ίσως, χρησιμοποιήσουν χειροκίνητους μετατροπείς νομισμάτων στο μεσοδιάστημα. Οσες μεγάλες μονάδες χρησιμοποιούν ήδη πολυνομισματικά συστήματα συναλλαγών και λογιστηρίου καλό είναι να προσθέσουν και το ευρώ ενώ από 1/3/2002 το αργότερο τα συστήματα αυτά πρέπει να περιλάβουν μόνο το ευρώ, το δολάριο ΗΠΑ και όσα νομίσματα ανήκουν σε χώρες εκτός ζώνης ευρώ από τις οποίες υπάρχει μεγάλο τουριστικό ρεύμα. Πάντως, λόγω του οξυνόμενου ανταγωνισμού τα ξενοδοχεία προσπαθούν να επεκταθούν στον τομέα του εκθεσιακού και συνεδριακού τουρισμού και να προσφέρουν υπηρεσίες συνδεδεμένες με πελάτες υψηλής εισοδηματικής δυναμικότητας όπως πισίνες, γκόλφ, σέρφιν αλλά και προσφορά επιχειρηματικής υποδομής όπως τέλεφαξ, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, Internet, σύνδεση με τις εταιρίες παροχής χρηματοοικονομικών πληροφοριών ώστε να μπορούν οι επιχειρηματίες να λαμβάνουν αποφάσεις και μακράν της έδρας τους.

Επόμενα, οι προσαρμογές και η παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών εξαρτάται και από την επιλογή των κατάλληλων συνεργατιών εταιριών κύρια σε επίπεδο ηλεκτρονικών και πληροφοριακών εφαρμογών. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο θέμα των τιμών διότι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επιλογή ξενοδοχείου. Από τη μια πλευρά, θα προκύψει βελτίωση του περιθωρίου κέρδους λόγω της μείωσης του κόστους των συναλλαγών, της εξαφάνισης του συναλλαγματικού κινδύνου στη ζώνη του ευρώ και της πίεσης που ασκείται στους προμηθευτές με τη διαφάνεια και την πτώση των τιμών. Από την άλλη πλευρά ο αυξανόμενος ανταγωνισμός μεταξύ των ταξιδιωτικών πρακτορείων ενδέχεται να ασκήσει πτωτική πίεση επί των περιθωρίων κέρδους. Η διαμόρφωση μιας ανταγωνιστικής τιμής οπωσδήποτε θα είναι καθοριστικός παράγων για την ανάπτυξη της επιχείρησης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δείχνει μεγάλη ευαισθησία στον κλάδο του τουρισμού τον οποίο θεωρεί σαν πηγή δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Πράγματι, ο τουρισμός συνέβαλε δύο φορές περισσότερο στην ανάπτυξη της απασχόλησης και την αύξηση του ΑΕΠ απ' ό,τι η γεωργία και η μεταποίηση από κοινού. Συγκεκριμένα, συνέβαλε κατά 6% στη συνολική απασχόληση και κατά 5,5% στο ΑΕΠ της ΕΕ. Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο τουρισμός θα έχει τα επόμενα 10 χρόνια σημαντική αύξηση από 2,5% έως 4% ετησίως και πάντως μεγαλύτερη από το μέσο όρο αύξησης του ΑΕΠ της ΕΕ. Υπολογίζει ότι την ίδια περίοδο θα δημιουργήσει 2 με 3 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας. Οι προβλέψεις της Επιτροπής είναι δικαιολογημένες. Πράγματι, οι μετατροπές των νομισμάτων από χώρα σε χώρα δεν αφαιρούν μόνο αγοραστική δύναμη από τον περιηγητή αλλά τον αναγκάζουν να προβαίνει σε ένα συνδυασμό υπολογισμών για να αντιλαμβάνεται τι πληρώνει. Το ενιαίο νόμισμα διευκολύνει τις συγκρίσεις των τιμών, μας απαλλάσσει από τις μετατροπές και καθιστά φθηνότερες τις διακοπές. Ταυτόχρονα, λόγω του ανταγωνισμού βελτιώνει την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών και συμπιέζει τις τιμές προς όφελος του καταναλωτή. Από τις χώρες που θα ευνοηθούν, περισσότερο είναι η Ελλάδα που είναι από τις φθηνότερες στην παροχή τουριστικών υπηρεσιών. Συνολικά, για την ευρωπαϊκή αγορά, η αύξηση των μετακινήσεων για τουριστικούς και επαγγελματικούς λόγους ευνοείται και από την ενιαία αγορά και τη Συνθήκη Σέγκεν, διότι δεν απαιτείται ούτε καν διαβατήριο, και από το ενιαίο νόμισμα. Βέβαια, οι περισσότερες ωφέλειες θα προκύψουν μετά την 1/3/2002 όταν τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ θα αντικαταστήσουν πλήρως τα εθνικά νομίσματα και όταν οι πληρωμές με πιστωτικές κάρτες θα χρεώνονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς σε ευρώ και όχι στη σημερινή πανσπερμία των νομισμάτων. Η ευρωπαϊκή τουριστική βιομηχανία εισέπραξε το 1997 1,1 τρισεκατομμύρια ευρώ και κατέχει το 60% της παγκόσμιας τουριστικής αγοράς. Η εισαγωγή του ευρώ αναμένεται ότι θα συμβάλει στην αύξηση των ανωτέρω εισπράξεων κατά 15% έως 20% μέχρι το έτος 2003. Επίσης, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά ο σημερινός αριθμός σε 20.500.000 εργαζόμενους. Σημαντικά οφέλη θα προκύψουν και για τον ελληνικό τουρισμό που αντιπροσωπεύει το 10% της συνολικής απασχόλησης, το 8% του εισοδήματος της ελληνικής οικονομίας ενώ τα συναλλαγματικά έσοδα ανέρχονται σε 3,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Προϋποθέσεις για να επωφεληθεί η χώρα μας από την ευνοϊκή συγκυρία του ευρώ είναι η ολοκλήρωση των έργων υποδομής του Γ' Κοινοτικού πλαισίου στήριξης, η παροχή υψηλότερης ποιότητας υπηρεσιών, η ανάπτυξη του επαγγελματικού, συνεδριακού και του χειμερινού τουρισμού και η προσέλκυση τουριστών υψηλού εισοδήματος, στόχος που προϋποθέτει με τη σειρά του τη διενέργεια επενδύσεων που είναι τώρα περισσότερο εφικτές λόγω της πτώσης των επιτοκίων στη ζώνη του ευρώ στην οποία ανήκει η χώρα μας από 1/1/2001.

Πάντως, δεν πρέπει να αγνοηθεί και η πρόσφατη τεχνολογική εξέλιξη της κράτησης θέσεων σε ξενοδοχεία και αεροπορικές εταιρίες μέσω του Internet ή μέσω της ψηφιακής τηλεόρασης. Οι ελληνικές τουριστικές και συγκοινωνιακές επιχειρήσεις πρέπει να εκμεταλλευθούν την τεχνολογία των άμεσων κρατήσεων αν θέλουν να διατηρήσουν την ανταγωνιστική τους θέση έναντι των Ευρωπαϊκών εταιριών.

Ε33) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Οι επιχειρήσεις διακίνησης πετρελαιοειδών, οι οποίες είναι συνήθως μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες, οφείλουν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα προβολής των τιμών σε ευρώ στους σταθμούς βενζίνης και άλλων προϊόντων. Σήμερα, οι τιμές εμφανίζονται:

α) σε μεγάλους πίνακες αναγνώσιμους από απόσταση. Περιλαμβάνουν την τιμή ανά λίτρο των διαφόρων τύπων βενζίνης και του ντίζελ.

β) στις αντλίες βενζίνης και πετρελαίου, όπου εμφανίζεται η τιμή ανά λίτρο, η ποσότητα και η τελική τιμή στο εθνικό νόμισμα.

Για την πρώτη περίπτωση είναι εφικτή η παρουσίαση των τιμών ανά λίτρο στο εθνικό νόμισμα και στο ευρώ στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Συνήθως, οι μεγάλοι αυτοί πίνακες είναι χειροκίνητοι και η δαπάνη προσαρμογής ελάχιστη. Αλλά και στην περίπτωση που οι πίνακες είναι ηλεκτρονικοί η προσαρμογή του λογισμικού είναι εύκολη και το κόστος χαμηλό.

Για τη δεύτερη περίπτωση πρέπει να δημιουργηθούν επιπρόσθετα παράθυρα στην οθόνη της αντλίας για να δείχνουν την τιμή ανά λίτρο και οπωσδήποτε το τελικό ποσό και σε ευρώ. Όμως, στη λύση αυτή αντιδρά η Ευρωπαϊκή Ένωση Πετρελαϊκής Βιομηχανίας που ισχυρίζεται ότι τα μηχανήματα είναι παλαιάς τεχνολογίας και το κόστος της ενδιάμεσης προσαρμογής σημαντικό. Αντιπροτείνει:

να υπάρξει *bing-bang* από 1/1/2002. Δηλαδή, να αντικατασταθεί απευθείας την ημερομηνία αυτή η τιμολόγηση από το εθνικό νόμισμα στο ευρώ. Στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου να τοποθετηθεί δίπλα στις αντλίες ένας πίνακας μετατροπής που θα χρησιμοποιείται για όσους πελάτες το ζητήσουν.

Όπως όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις έτσι και οι εταιρίες διύλισης και διανομής υγρών καυσίμων και μάλιστα οι πολυεθνικές οφείλουν να προσαρμόσουν τα πληροφοριακά και λογιστικά τους συστήματα, τη χρηματοοικονομική τους διαχείριση και να διοργανώσουν σεμινάρια εκπαίδευσης των εργαζομένων ιδιαίτερα στα μέσα πληρωμής σε ευρώ. Όσες ολοκληρώσουν την προσαρμογή πιο έγκαιρα θα έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα κύρια στη διανομή των προϊόντων τους μέσω πρατηρίων καυσίμων.

Ε3η) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

Οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και ιδιαίτερα παροχής ρεύματος, ύδρευσης και οι εταιρίες τηλεπικοινωνιών εισπράττουν τους λογαριασμούς τους σε τακτά χρονικά διαστήματα με βάση τιμολόγια που αποστέλλονται στους καταναλωτές. Με ταχύτατους ρυθμούς αναπτύσσεται η μέθοδος εξόφλησης με χρέωση τραπεζικών λογαριασμών.

Οι εταιρίες αυτές θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο στην εξοικείωση του κοινού με το ενιαίο νόμισμα παρουσιάζοντας το τελικό πληρωτέο ποσό και σε ευρώ κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Ήδη, η Telecom της Ιταλίας και οι μεγάλοι οργανισμοί της Γαλλίας (γκάζι, νερό, τηλεπικοινωνίες, Ταχυδρομείο) εφαρμόζουν τη διπλή αναγραφή των τιμών από 1/1/99, ενώ οι ελληνικοί οργανισμοί έχουν ήδη προσαρμοσθεί στην απαίτηση του Νόμου 2842/27-9-2000.

Ιδιαίτερη προσοχή οφείλουν να δώσουν οι ανωτέρω επιχειρήσεις στη χρηματοοικονομική τους διαχείριση. Η εκμετάλλευση των ευνοϊκότερων ευκαιριών χρηματοδότησης και επένδυσης διαθέσιμων στη ζώνη του ευρώ αποτελεί πρώτη αναγκαιότητα. Όπως όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις έτσι και αυτές πρέπει να δημιουργήσουν σύγχρονα και αποδοτικά dealing rooms και μονάδες διαχείρισης διαθέσιμων που θα συνεργάζονται στενά με την τράπεζά τους.

Η εισαγωγή του ευρώ συμπίπτει με την απελευθέρωση των υπηρεσιών και την κατάργηση του μονοπωλιακού προνομίου των ΔΕΚΟ. Στις τηλεπικοινωνίες η απελευθέρωση άρχισε με την κινητή τηλεφωνία, και με νόμο που ψήφισε η Βουλή την 21/11/2000 επεκτάθηκε στη φωνητική (σταθερή) τηλεφωνία από 1/1/2001. Μέχρι την 19 Φεβρουαρίου του 2001 απελευθερώθηκε τουλάχιστον το 26% της αγοράς ενέργειας ενώ η κατάργηση του μονοπωλίου της ΔΕΗ θα πραγματοποιηθεί σταδιακά με προθεσμία πλήρους απελευθέρωσης το τέλος του 2002. Από τον Αύγουστο του 2002 απελευθερώθηκε και το 20% της αγοράς του φυσικού αερίου. Επόμενα, η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς και η εισαγωγή του ευρώ αποτελούν προκλήσεις πρώτου μεγέθους για την επιβίωση των ΔΕΚΟ σε ένα έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Αυτό σημαίνει ότι η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος αποτελεί μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για μια συνολική αναδιοργάνωση, εκσυγχρονισμό και αποδοτική διαχείριση των ΔΕΚΟ.

Στο κύκλωμα αυτό εμπλέκεται ένα πλήθος κλαδικών δραστηριοτήτων όπως εθνικές και πολυεθνικές εταιρίες οδικών, σιδηροδρομικών, αεροπορικών και θαλασσίων μεταφορών, πράκτορες μεταφορών, διεθνή ναυτιλιακά γραφεία αλλά και μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπως κοινοπραξίες αστικών και υπεραστικών λεωφορείων, οργάνωσης τουριστικών ταξιδιών και εμπορευματικών μεταφορών. Η εισαγωγή του ευρώ συμπίπτει με την πλήρη απελευθέρωση των υπηρεσιών που ολοκληρώνεται το τέλος του 2001. Επόμενα, ο ανταγωνισμός οξύνεται και από την απελευθέρωση και από τη διαφάνεια του ενιαίου νομίσματος. Η μετάβαση στο ευρώ εξαρτάται κύρια από τις μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου που πρέπει, όμως, να συνεργασθούν με τους προμηθευτές υπηρεσιών ώστε να υπάρξει σχετική προσαρμογή όλου του κλάδου. Εκτιμάται ότι η εναρμόνιση για μεν τις μεγάλες επιχειρήσεις θα έχει τελειώσει το έτος 2000 ενώ για τις μικρομεσαίες στο τέλος του 2001. Ειδικότερα, οι εταιρίες μεταφορών αντιμετωπίζουν τα εξής ζητήματα:

I. Οι οριστικές ψυχολογικές τιμές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον. Οι ωφέλειες που θα προκύψουν λόγω εξάλειψης των συναλλαγματικών κινδύνων και της μείωσης των δαπανών μετατροπής των νομισμάτων πρέπει να απορροφηθούν μερικώς από την προς τα κάτω αναπροσαρμογή προς το πλησιέστερο ευρώ των ψυχολογικών τιμών.

II. Οι εταιρίες μεταφορών είναι πλήρως εξαρτώμενες από τις τεχνολογίες πληροφοριών. Πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο αντικατάστασης των υπάρχοντων συστημάτων στην περίπτωση που είναι απαξιωμένα και ανεπίδεκτα προσαρμογής στο ευρώ και στις άλλες απαιτήσεις.

III. Στα υπάρχοντα πολυνομισματικά λογιστικά συστήματα, πρέπει να προστεθεί και το ευρώ από 1/1/2001.

IV. Η ανάπτυξη του τουρισμού και του ενδοκοινοτικού εμπορίου αποτελούν μεγάλες προκλήσεις κύρια για τις εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες σε διασυνοριακή βάση. Η εκμετάλλευση των νέων ευκαιριών απαιτεί νέα οργάνωση, επιλογή συνεργατών, έρευνα αγοράς και προσφορά υπηρεσιών σε ευρώ όσο το δυνατόν ενωρίτερα.

V. Το κόστος αναδιοργάνωσης και προσαρμογής μπορεί να καλυφθεί γρήγορα από τις ωφέλειες που θα προκύψουν, από νέες πηγές φθηνότερου δανεισμού και από νέα πιο επαρκή συστήματα κοστολόγησης, διοίκησης προσωπικού και εφοδιαστικής διαχείρισης. Η σταδιακή, επίσης, αντικατάσταση του στόλου των οχημάτων στις οδικές μεταφορές ευνοείται από τη συγκράτηση ή πτώση των τιμών λόγω ανταγωνισμού και μείωσης της φορολογίας.

Ε31) ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Στον τομέα αυτό υπάγονται οι κατασκευαστικές εταιρίες που συμμετέχουν σε κρατικές και μεγάλες ιδιωτικές δημοπρασίες, οι οικοδομικές επιχειρήσεις, οι εταιρίες διαχείρισης και αγοραπωλησίες ακινήτων, οι εργολαβικές και υπεργολαβικές εταιρίες και οι εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης εφόσον ασχολούνται και με τη μίσθωση ακινήτων. Οι επιχειρήσεις αυτές ευνοούνται από τη συγκυρία, διότι η εισαγωγή του ευρώ συμπίπτει με την άνθηση της οικοδομής στην Ευρώπη. Ιδιαίτερα, στην Ελλάδα ευνοούνται από τα μεγάλα έργα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και τα έργα για την Ολυμπιάδα του 2004.

Παράλληλα, εντείνεται ο ανταγωνισμός και οι εταιρίες απαντούν με συγχωνεύσεις, εξαγορές και σύσταση κοινοπραξιών. Η απελευθέρωση των αγορών και του συναλλάγματος προκαλεί το ενδιαφέρον για ευκαιρίες ακινήτων στις χώρες της Ε.Ε. Από την άποψη αυτή, η διαφάνεια των τιμών που εισάγει το ευρώ είναι ένας επί πλέον παράγων αύξησης των διασυνοριακών αγοραπωλησιών. Από την πλευρά τους οι οικοδομικές εταιρίες αναζητούν τους φθηνότερους προμηθευτές στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό και συνάπτουν κοινοπραξίες με εταιρίες άλλων χωρών της Ε.Ε. Ο μόνος τομέας που δεν διεθνοποιείται είναι των μικρομεσαίων κατασκευών. Όσον αφορά, όμως τις αγοραπωλησίες ακινήτων τα μεσιτικά γραφεία μιας χώρας συνεργάζονται ήδη με τα μεσιτικά γραφεία ακινήτων των υπολοίπων χωρών της ΕΕ και η χρήση του ευρώ διευκολύνει τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των τιμών.

Συμπερασματικά, με εξαίρεση τις μικρομεσαίες κατασκευαστικές εταιρίες που θα εισάγουν το ευρώ από 1/1/2002, όλες οι υπόλοιπες πρέπει από τώρα, να χρησιμοποιούν στις διασυνοριακές συναλλαγές κατά προτίμηση το ευρώ και να εναρμονίσουν τα λογιστικά τους συστήματα και τα συστήματα τεχνολογίας πληροφοριών με έμφαση στις βάσεις δεδομένων. Σχετικό είναι και το ζήτημα της χρηματοδοτικής πρόσβασης στις αγορές των άλλων χωρών και της αναζήτησης των καλύτερων όρων δανεισμού, γεγονός που θα διευκολύνει την αύξηση του κύκλου εργασιών του τομέα.

Ε3κ) ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο γεωργικός τομέας ήταν και είναι ο περισσότερο προστατευόμενος από την Ε.Ε. Περίπου το ήμισυ του προϋπολογισμού διατίθεται για τη διασφάλιση του εισοδήματος των αγροτών και για αναδιορθώσεις στη γεωργία. Όμως, τα τελευταία χρόνια η μείωση των επιδοτήσεων και η πρόθεση των κυβερνήσεων της Ε.Ε. για περαιτέρω μείωση του μεριδίου της γεωργίας στον κοινοτικό προϋπολογισμό σηματοδοτεί την ένταση του ανταγωνισμού και στον τομέα αυτό. Η πιεστική κατάσταση επιτείνεται και από τις συμφωνίες στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου με βάση τις οποίες αίρονται τα προστατευτικά εμπόδια. Η μικρή ή η μεγάλη, όμως, αγροτική επιχείρηση, εφόσον εκμεταλλευθεί τις ευκαιρίες του ευρώ, μπορεί άνετα να επιβιώσει και στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Με το ενιαίο νόμισμα επιτυγχάνεται:

I. Η διαφάνεια των τιμών των γεωργικών προϊόντων αλλά και η διαφάνεια των συντελεστών του κόστους παραγωγής που θα προέλθει από την κοινή αποτίμησή τους σε ευρώ. Είναι χρήσιμο για τον καθένα να γνωρίζει πόσο ακριβώς πωλείται κάθε αγροτικό προϊόν από τη μια άκρη της ΕΕ στην άλλη χωρίς να χρειάζεται να κάνει μετατροπές νομισμάτων αλλά και χωρίς να αντιμετωπίζει την αβεβαιότητα των συναλλαγματικών διακυμάνσεων από τη μια ημέρα στην άλλη. Το ίδιο ισχύει και για τους συντελεστές του κόστους παραγωγής. Θα είναι πολύ δύσκολο πλέον σε μια κυβέρνηση να επιβάλει π.χ. υψηλό φόρο κατανάλωσης στα καύσιμα, όταν στις άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ ο φόρος αυτός έχει χαμηλό συντελεστή.

II. Η πτώση των επιτοκίων χρηματοδότησης των αγροτικών επιχειρήσεων και των συνεταιριστικών οργανώσεων. Είναι γνωστό ότι η ελληνική γεωργία υπέφερε επί δεκαετίες από τα υψηλά επιτόκια που αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για την οργάνωση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της παραγωγής.

III. Η χρησιμοποίηση του ευρώ για τις εγγυημένες τιμές και τις ενισχύσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Είναι γνωστό, ότι πριν από την 1/1/99 χρησιμοποιούντο οι πράσινες ισοτιμίες, που ήταν σχετικά σταθερές, προκειμένου να μην αποσταθεροποιείται το εισόδημα των αγροτών από την καθημερινή μεταβολή της ισοτιμίας του ECU ενώ μέχρι το 1992, που οι αποκλίσεις μεταξύ πραγματικής και πράσινης ισοτιμίας ήταν μεγαλύτερες εφαρμόζονταν τα Νομισματικά Εξισωτικά Ποσά που επιδρούσαν στο εξωτερικό εμπόριο των γεωργικών προϊόντων. Η Ελλάδα μπορούσε να δει την ισοτιμία του νομίσματός της να διακυμαίνεται έναντι του ευρώ ιδιαίτερα στη διάρκεια του τελευταίου διμήνου του έτους 2000 όπου η αγοραία τιμή της δραχμής έτεινε να προσεγγίσει την κεντρική της ισοτιμία στο ΜΣΙ-II. Η ανατίμηση όμως της πραγματικής ισοτιμίας της δραχμής οδηγεί αυτόματα και σε μείωση των εγγυημένων τιμών και ενισχύσεων της ΚΑΠ. Συνεπώς, η ένταξη της χώρας μας στη ζώνη του ευρώ από 1/1/2001 εξαλείφει τα ανωτέρω προβλήματα.

Η επιβίωση, πάντως, των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον απαιτεί διαρθρωτικές αλλαγές όπως καλύτερη οργάνωση στα πρότυπα της Γερμανίας και των Κάτω Χωρών, μεγαλύτερος γεωργικός κλήρος για κάθε εκμετάλλευση, αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, εντατικοποίηση της εισαγωγής της νέας μηχανικής τεχνολογίας, λειτουργία των γεωργικών συνεταιρισμών σε υγιή και ανταγωνιστική βάση, ενημέρωση και στήριξη των επενδυτικών πρωτοβουλιών από την πολιτεία και την Ε.Ε.

Ε3λ) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι ΟΤΑ διαθέτουν επιχειρήσεις οι οποίες ανάλογα με το αντικείμενο άσκησης δραστηριότητας πρέπει να προσαρμοσθούν αναλόγως. Αλλά οι Δήμοι και οι Κοινότητες πιθανόν να αντιμετωπίσουν προβλήματα από την ΟΝΕ.

Σε μελέτη της ΚΕΔΚΕ εντοπίζονται:

α) Από την 1/1/99 το 15% των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού από τη φορολόγηση των τόκων των καταθέσεων αποδίδεται στους ΟΤΑ. Με την πτώση των επιτοκίων αναμένεται ότι ένα μέρος των καταθέσεων θα αποσυρθεί από τα πιστωτικά ιδρύματα για να αναζητήσει άλλες πιο προσοδοφόρες τοποθετήσεις. Επόμενα θα μειωθούν τα έσοδα των ΟΤΑ.

β) Οι ΟΤΑ εισπράττουν το 20% του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων. Η αναμενόμενη μείωση του φόρου αυτού θα περιορίσει τα έσοδα και των ΟΤΑ γ) το 20% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων καταλήγει στους ΟΤΑ. Η τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας και η αύξηση του αφορολογήτου ορίου μειώνει τα έσοδα των ΟΤΑ. Λόγω της διατηρήσιμης σύγκλισης δεν αναμένεται αύξηση του ποσοστού που θα εισπράττουν οι ΟΤΑ. Το Κράτος οφείλει να σεβαστεί το Σύμφωνο Σταθερότητας. Μπορεί όμως να υπάρξει αντιστάθμιση από τις ανωτέρω απώλειες από τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης λόγω της υψηλής ανάπτυξης και της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής.

Ε3μ) ΟΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν θα αποκομίσουν μεγάλα οφέλη από την ΟΝΕ αλλά και δεν θα επιβαρυνθούν με μεγάλες δαπάνες προσαρμογής. Εξαιρέση αποτελούν όσες θα θελήσουν να διεισδύσουν στις αγορές της ζώνης του ευρώ, οπότε αναγκαστικά οφείλουν να δαπανήσουν περισσότερα για την προσαρμογή τους. Σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν 17.000.000 ΜΜΕ που αντιπροσωπεύουν το 70% της απασχόλησης, το 50% των επενδύσεων και το 60% του ΑΕΠ της Ε.Ε. Δύο είναι οι βασικές διαπιστώσεις α) η έλλειψη μέσων και κύρια χρηματοοικονομικών και ανθρώπινων πόρων και β) η έλλειψη πληροφόρησης.

Προκειμένου να υπάρξει ομαλή προσαρμογή των ΜΜΕ είναι απαραίτητη η συνεργασία τους με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Ειδικότερα, στην περίπτωση της καθετοποιημένης παραγωγής και της διάθεσης των προϊόντων η καθοδήγηση των ΜΜΕ από τη συνεργαζόμενη με αυτές μεγάλη επιχείρηση θεωρείται αυτονόητη. Εφόσον η προσαρμογή της μεγάλης επιχείρησης θα προηγηθεί η μεταφορά εμπειρίας είναι πολύτιμη. Στους ακόλουθους τομείς μπορεί να μεταφερθεί εμπειρία ή να παρασχεθούν διευκολύνσεις στις ΜΜΕ:

I. Πληροφόρηση για τις συνέπειες της εισαγωγής του ευρώ και τις αναγκαίες προσαρμογές.

II. Μεταφορά εμπειρίας για την προσαρμογή των λογιστικών και φορολογικών συστημάτων, των ηλεκτρονικών υπολογιστών των ταμειακών μηχανών, των μηχανών στα σημεία πώλησης, των POS και των άλλων συστημάτων και μέσων πληρωμής.

III. Δωρεάν παροχή μετατροπών (converters).

IV. Συμφωνία για το νόμισμα τιμολόγησης στις μεταξύ τους συναλλαγές.

V. Διεξαγωγή σεμιναρίων για τους υπαλλήλους των ΜΜΕ.

Σε μελέτη της ΓΕΣΕΒΕ που δόθηκε στη δημοσιότητα στις 20/6/2000 αναφέρεται ότι το άμεσο κόστος για την προσαρμογή μιας ΜΜΕ στις απαιτήσεις του ευρώ ανέρχεται περίπου σε 1.467 ευρώ. Παραθέτει και τον ακόλουθο πίνακα με τις απαιτούμενες μετατροπές:

	Κόστος μετατροπής
I. Προσαρμογή software	440 ευρώ
II. Προσθήκη hardware Η/Υ	440 ευρώ
III. Προσθήκη software φορολογικών ταμιακών μηχανών (ΦΤΜ)	58-73 ευρώ
IV. Προσθήκη hardware ΦΤΜ	29-176 ευρώ
V. Μετατροπή αυτόματων ζυγαριών	44-73 ευρώ
VI. Μετατροπή αυτόματων πωλητών	29-44 ευρώ
VII. Μετατροπές ταξιμέτρων ταξί	29-44 ευρώ

Στην ίδια μελέτη οι ελληνικές ΜΜΕ κατατάσσονται σε τρεις ομάδες: α) στις δυναμικές και σύγχρονες που θα προσαρμοσθούν γρήγορα και θα επωφεληθούν από την εισαγωγή του ευρώ. Η ομάδα αυτή αν και μικρή θα αυξάνεται στο μέλλον και θα αποτελέσει τον πυρήνα της νέας γενιάς ΜΜΕ, β) στις σταθερές που είναι και οι περισσότερες. Η βιωσιμότητα αυτών κρίνεται μακροπρόθεσμα στο μέτρο που θα εκσυγχρονισθούν και θα προσαρμοσθούν στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον γ) στις προβληματικές ΜΜΕ που από τώρα αντιμετωπίζουν δυσκολίες επιβίωσης. Αυτές οι επιχειρήσεις θα αντιμετωπίσουν τα πιο πολλά προβλήματα και ελάχιστα θα αντέξουν στον ανταγωνισμό.

Ο Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Λογιστών Γκέραν Τίντστρεμ πιθανολογεί ως εξής τη συμπεριφορά ενός μεγάλου μέρους των ΜΜΕ. :

α) οι ΜΜΕ συνηθίζουν να αναβάλουν την προσαρμογή στις απαιτήσεις του ευρώ, β) οι πολύ μικρές επιχειρήσεις στερούνται πληροφόρησης αλλά και των μέσων προσαρμογής, γ) οι ΜΜΕ δεν έχουν επαρκή καθοδήγηση, μερικές δεν έχουν εμπιστοσύνη στο ευρώ, δεν είναι ενημερωμένες για τις συνέπειες και τους κινδύνους της μη έγκαιρης προσαρμογής, άλλες πιστεύουν ότι η προσαρμογή είναι εύκολη και τα προβλήματα έχουν υπερεκτιμηθεί. Σε

περίπτωση μη έγκαιρης προσαρμογής οι ΜΜΕ μπορεί να αντιμετωπίσουν τις ακόλουθες δυσκολίες: 1) να μη λειτουργήσει το λογισμικό του Η/Υ και να παραστεί ανάγκη προσφυγής σε χειρόγραφα στοιχεία, 2) αδυναμία σωστής τιμολόγησης με συνέπεια απώλεια πόρων και ανταγωνιστικότητας, 3) σύγχυση π.χ. αρχεία αποθεμάτων σε ένα νόμισμα, τιμολόγησης αυτών σε άλλο 4) αδυναμία εκτέλεσης λογιστικών πληρωμών, 5) όλες οι εξωτερικές δραστηριότητες σε ευρώ, όλες οι εσωτερικές εγγραφές στο εθνικό νόμισμα ε) λογιστική και παρακράτηση ΦΠΑ στο εθνικό νόμισμα που από ένα σημείο και μετά δεν θα είναι αποδεκτά από τις αρχές, 7) διαδοχική μετατροπή κάθε συναλλαγής σε ευρώ που μπορεί να επάγεται καθυστερήσεις και κινδύνους για επιβολή προστίμων 8) αποδυναμωμένος χρηματοοικονομικός έλεγχος, ασθενής ανταγωνιστική θέση, αυξανόμενος κίνδυνος λαθών και παραλείψεων, 9) παρεπόμενοι κίνδυνοι για δανειστές, εμπορικούς πιστωτές, 10) αρνητικά αποτελέσματα στην αλυσίδα διανομής. Για τους λόγους αυτούς ο Τίνστρομ παροτρύνει τις ΜΜΕ να συμβάλουν στη χρήση του ευρώ από τους πελάτες τους, να κατανοήσουν το χρονοδιάγραμμα μετάβασης και να κινηθούν έγκαιρα ώστε να προσαρμοσθούν στις λογιστικές, φορολογικές, τραπεζικές και πληροφοριακές υποχρεώσεις που επάγεται η εισαγωγή του ευρώ.

Ο Εοίν Γκάν της "Ιρλανδικής Επιτροπής για το Ευρώ" (Φορφάς) επιχειρεί μια πραγματιστική προσέγγιση της προσαρμογής των ΜΜΕ : α) η μεταβατική περίοδος και η συγκυκλοφορία των νομισμάτων δημιουργούν ειδικά προβλήματα, β) θα υπάρξει ανάγκη για τήρηση ιστορικών στοιχείων και μετατροπής σε ευρώ τουλάχιστον για λόγους συγκρισιμότητας γ) η στιγμιαία μετάβαση (the big-bang approach) την 1/1/2002 είναι ελκυστική για τις ΜΜΕ αλλά δεν θα υπάρχουν τότε τόσες διαθέσιμες εταιρίες πληροφορικής ούτε τόσο πολλοί υπάλληλοι για να ανταποκριθούν στις ανάγκες αλλαγής λογισμικού Η/Υ των ΜΜΕ. Δεν θα υπάρχει επίσης επαρκής χρόνος για δοκιμές και επιμόρφωση. Προτείνει όπως οι ΜΜΕ εντοπίσουν έγκαιρα τις ανάγκες τους σε λογιστικά συστήματα και σε συστήματα πληροφορικής και κλείσουν συνεργασία με εταιρία λογισμικού ώστε εάν επιλέξουν τελικά την άμεση από 1/1/2002 μετάβαση στο ευρώ να είναι πανέτοιμες να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις. Εκτιμά ότι η μετατροπή του λογισμικού διαρκεί από 1 έως 5 ημέρες εφόσον προηγούμενα έχει καταγραφεί η υπάρχουσα κατάσταση και οι ανάγκες που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Ο Φράντς Αϊνάους της γερμανικής εταιρίας αυτόματων μηχανών Schwingel Automaten GmbH παρέχει στις ΜΜΕ τις ακόλουθες συμβουλές για τις μηχανές πώλησης που λειτουργούν με τη χρήση κερμάτων ή τραπεζογραμματίων :α) εάν η αυτόματη μηχανή δεν μπορεί να προσαρμοσθεί ώστε να λειτουργεί με νόμισμα το ευρώ πρέπει να πωληθεί ή να παροπλισθεί, β) εάν ο τεχνικός έλεγχος (μονάδα υποδοχής κερμάτων ή τραπ/τίων, ηλεκτρονικό μέρος κλπ) δείξει ότι είναι δεκτική προσαρμογής πρέπει να εντοπισθούν τα σημεία προσαρμογής (hardware, software κλπ) και να γίνουν οι απαιτούμενες αλλαγές. Είναι αναγκαίο να υπάρξει ένα πλάνο για τη μετατροπή όλων των μηχανών ώστε να λειτουργούν από 1/1/2002 σε ευρώ. Το πλάνο θα προβλέπει και τον τρόπο χρηματοδότησης των επενδύσεων μετατροπής. Ανάλογη πρόνοια πρέπει να υπάρξει και για τις ταμειακές μηχανές. Ο προεφοδιασμός με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ από 15/12/2001 θα διευκολύνει τις ΜΜΕ να διεξάγουν εικονικές συναλλαγές για να διαπιστώσουν εάν οι μετατραπείσες μηχανές λειτουργούν ομαλά με το ευρώ.